

ВІЙНА

ЗСУ адаптуються до нових умов війни: три приклади з фронту

Владислава Савкова **Донбас.Реалії**

15 жовтня 2026, 14:52

Артилеристи 147-ї бригади 7-го корпусу швидкого реагування ДШВ ЗСУ готуються відкрити вогонь із самохідної гаубиці CAESAR. Донецщина, 24 вересня 2026 року

Операція «Вівальді» привернула увагу до нових підходів Сил оборони під час контрнаступальних дій. Але це не єдиний приклад того, як змінюється війна. На різних ділянках фронту українські військові шукають способи діяти ефективніше в умовах, коли традиційні методи стають дедалі небезпечнішими, а поле бою – прозорішим.

Роботизація штурмових дій, концентрація штурмових підрозділів і використання підземних маршрутів – приклади того, як українські сили змінюють підходи до

Донбас Реалії розглянули кілька нещодавніх епізодів на фронті, щоб з'ясувати, які рішення за ними стоять і про що вони свідчать.

Лиман: роботизація

Conflict Zone

Deep State (Web Screenshot)

Аналітики Інституту сучасної війни (MWI) зазначають, що у затяжній війні на виснаження Силам оборони вдалося повернути здатність маневрувати на полі бою. На практиці це був комбінований удар піхоти, бронетехніки, артилерії та безпілотників, які відіграли особливу роль. Одним із найбільш інноваційних стало перше, за даними корпусу, десантування НРК-камікадзе з важких октокоптерів у глибокий тил противника.

Військовослужбовці підрозділу безпілотних систем у прифронтовій Дружківці, Донецька область, 24 серпня 2026 року

Як пояснює спікер 3-го АК **Олександр Бородін**, піхота заходить на зачистку лише після того, як оборону противника повністю знескоджено. Але навіть для мінімальної операції за участю 2–3 бійців потрібна масштабна підготовка: залучення НРК, їхньої логістики, ударних дронів та РЕБ.

«Піхотинців ми так не пускаємо, тому що інфільтрація в такому форматі, як у ворога, – це [шлях] в один кінець, який рано чи пізно приведе до того, що він стане «двохсотим», – пояснює Бородін.

Про ефективність робіт говорять і цифри: НРК встановили близько 400 метрів мінних загороджень – завдання, на яке піхоті знадобилося б щонайменше два тижні, кажуть у Трійці. Загалом, за оцінкою корпусу, роботизовані системи вже закривають до 80% потреб піхоти.

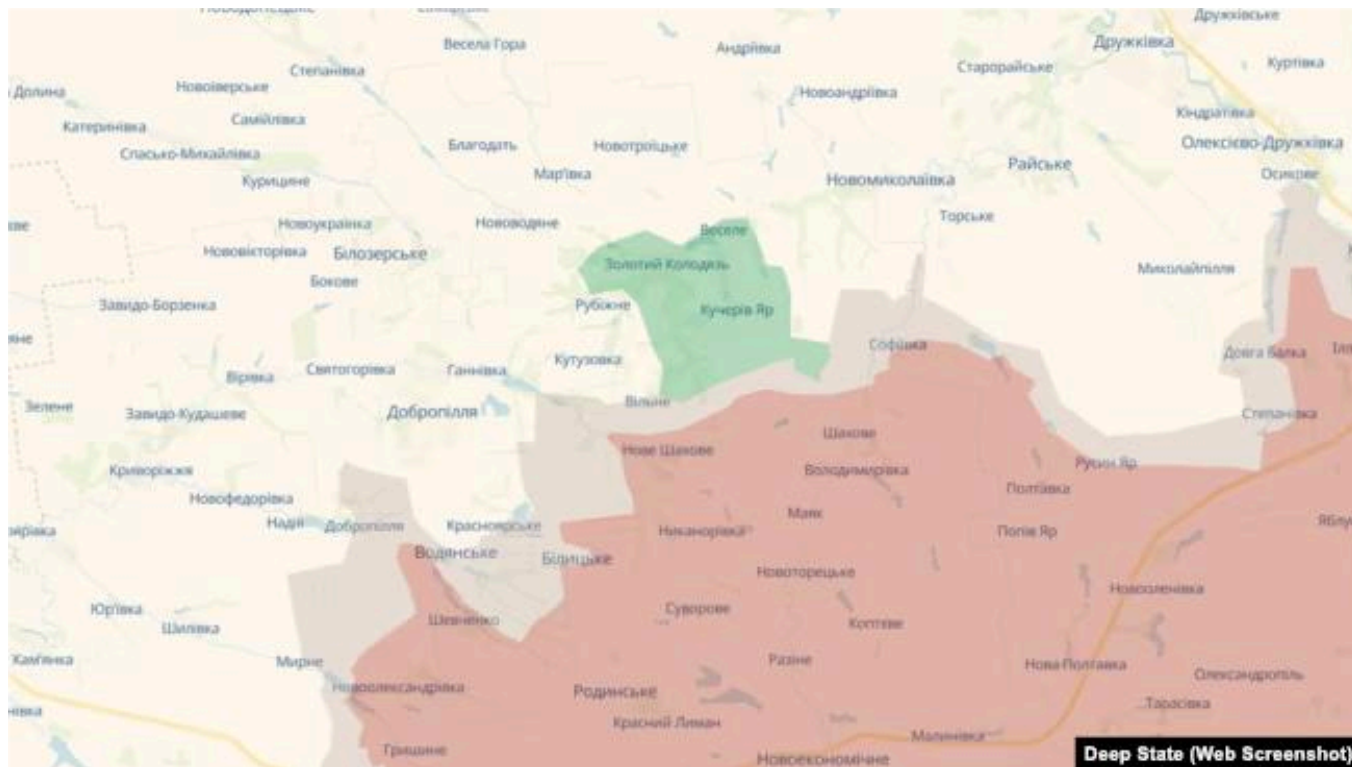

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Чотири сезони» під Лиманом: чого досягла Україна завдяки «Вівальді»?

Добропілля: організація штурмових сил

У районі Добропільського виступу бійці 1-го корпусу НГУ «Азов» разом із батальйоном «Шквал» 425-го ОШП «Скеля» та суміжними підрозділами провели зачистку сил агресора, які той накопичував протягом літа. Цим Сили оборони зірвали плани російської армії щодо оперативного оточення Дружківки та удару в напрямку Добропілля, пояснили у корпусі.

Добропільський напрямок на мапі DeepState станом на 14 жовтня 2026 року

Французький OSINT-аналітик **Клеман Молен** тоді звернув увагу, що 1-й корпус дедалі частіше під час контратак залучає штурмові сили, зокрема, полку «Скеля», які раніше були розкидані на різних ділянках фронту і виконували завдання автономно для посилення інших бригад.

На початку вересня 425-й ОШП офіційно перейшов у підпорядкування 1 АК «Азов» після низки розслідувань, зокрема, про небойові смерті новобранців у тилових навчальних центрах та випадки жорстокого поводження у полку.

Старший сержант ЗСУ з позивним **«Алекс»**, автор телеграм-каналу «Офіцер», вважає таке зосередження штурмових сил безпечнішим і раціональнішим підходом, ніж їх розпорошення на різних напрямках.

«Фактично штурмові підрозділи залишаються все тими ж самими пожежними командами, але вже в контексті оборонних, а не контрнаступальних дій, на рівні 1-2 сіл та посадок», – пояснює він.

При цьому, як раніше писав військовий оглядач **Василь Пехньо**, штурмові підрозділи залишаються важливими для протидії російським інфільтраціям і проведення власних наступальних дій.

«Цілком логічною на цей рік буде інтеграція штурмових полків у склад корпусів. Таким чином, на рівні корпусу з'явиться резерв, який дозволить командирів корпусу реагувати і на ворожі інфільтрації, і проводити локальні наступальні операції», – казав оглядач.

У самому ж корпусі зазначили, що новий підхід покращив виконавчу дисципліну та суттєво зменшив втрати серед особового складу під час боїв.

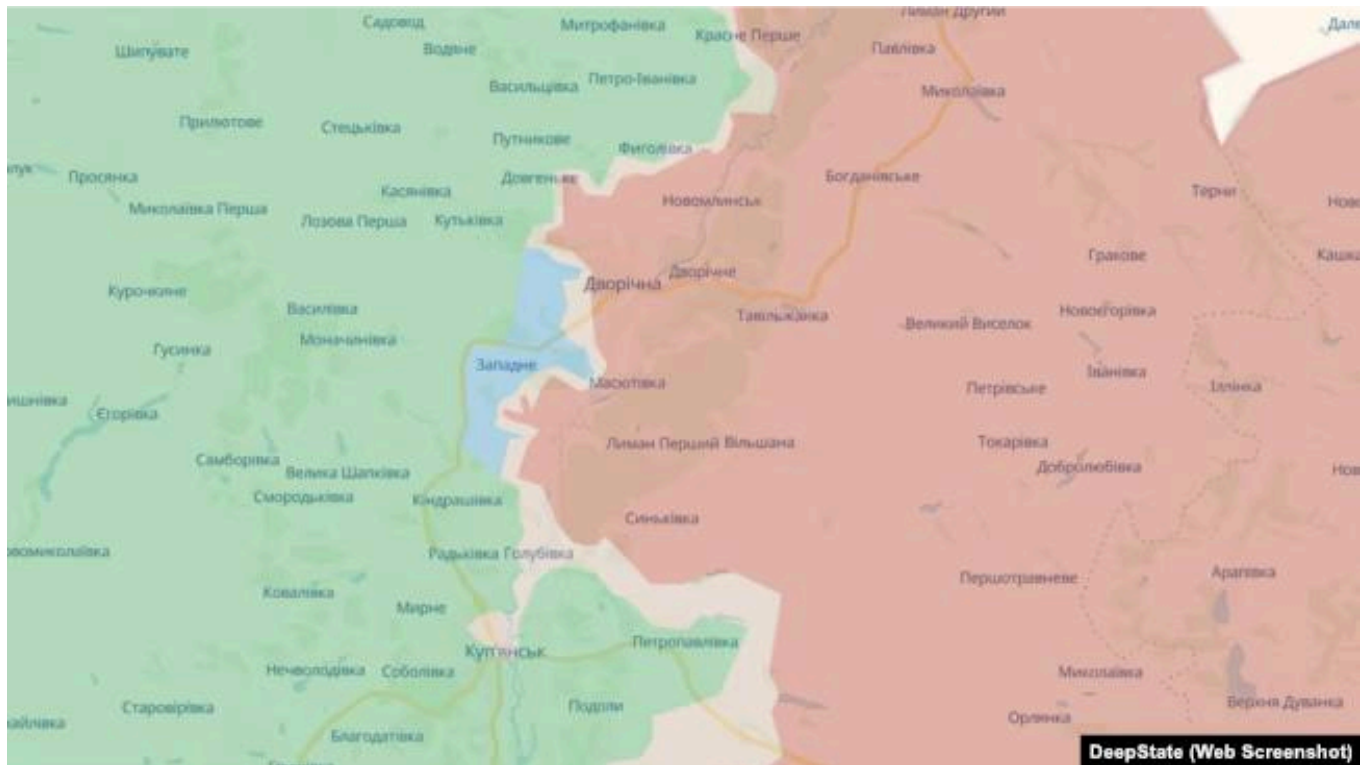
ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Штурмовики армії РФ знову зайшли в Добропілля

Дворічна: підземна війна

У серпні-вересні Сили оборони провели серію контратак на Дворічанському плацдармі (на північ від Куп'янська – ред.), яку здійснили бійці 2-го корпусу НГУ «Хартія», зокрема 23-й окремий штурмовий полк Р.У.Г.

За словами військового оглядача **Богдана Мірошнікова**, українські сили досягли суттєвих тактичних успіхів одразу на кількох ділянках: зачистили Западне (на південний захід від Дворічної – ред.), просунулися в напрямку Дворічної, а також взяли під контроль правобережні підходи до Куп'янська в районах Кіндрашівки та Голубівки. Просування ЗСУ незабаром зафіксували й на мапах DeepState.

Ділянка фронту зі звільненою територією поблизу Дворічної станом на 13 жовтня 2026 року

«Ключ до успіху – спільна робота пілотів БПЛА та штурмових груп. Злагоджені дії в повітрі й на землі дозволяють вибивати противника з позицій і просуватися вперед», – [прокоментували](#) власну роботу у 23 ОШП РУГ.

**“ На даний час під
землею ми ефективніші**

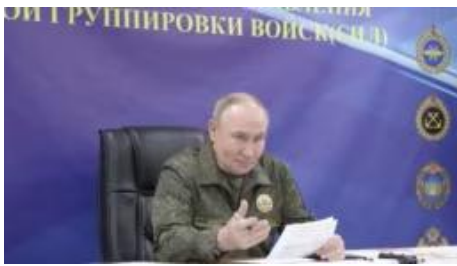
Ігор Оболенський

Проте однієї лише звичної зв'язки дронів та піхоти на цій ділянці вже недостатньо, адже поле бою «пішло під землю». Як [пояснює](#) командир корпусу «Хартія» **Ігор Оболенський**, у їхній зоні відповідальності противник активно пересувається мережею

[підземних шляхів](#), а у відповідь на це Сили оборони спрямовують під землю власну піхоту, роботизовані комплекси та дрони-камікадзе.

«У зв'язку з тим, що поле бою, – мої побратими не дадуть збрехати, – стає прозорішим, небезпечнішим, то всі ми шукаємо вихід. Росіяни його знайшли перші, коли пішли під землю. Так, ми були ефективнішими на полі бою дронами. На даний час ми повинні думати далі. Можу сказати, що на даний час під землею ми ефективніші», – заявив Оболенський.

За його словами, підземні операції та захист піхоти в укриттях стали основними завданнями підрозділів «Хартії».

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Смертономіка» Путіна. Навіщо Росія приписує собі захоплення українських міст – версії

Ілюзія прозорого поля бою

Поле бою справді стає прозорішим, але казати, що воно повністю прозоре – ілюзія, [застерігає](#) австралійський генерал-майор у відставці **Мік Раян**.

«Хоча немає сумнівів у тому, що завдяки безпілотникам, розвідці на основі відкритих джерел (*OSINT* – ред.) та цифровізованим системам управління й контролю ми тепер маємо значно кращий огляд бойового простору, він не прозорий», – пише Раян.

“Покращена видимість не дозволяє зазирнути в серця та уми солдатів на місцях

Мік Раян

Серед причин він називає «підземну війну», про яку говорить і Оболенський, а також погодні умови, які суттєво знижують ефективність розвідки. Та головне, за словами генерала, – техніка не здатна читати думки.

«Сучасна концепція прозорості не дає жодної надійної інформації про бойовий дух чи наміри ворога. Це найважливіша прогалина, адже саме наміри є ключовою змінною для командира, який ухвалює рішення на основі даних із засобів розвідки. Покращена видимість не дозволяє зазирнути в серця та уми солдатів на місцях», – пояснює він.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Оборона серед тіл, компот з дощу і вихід із позиції наосліп. Піхотинець «Ромео» про оборону Костянтинівки

А втім, у відповідь на такі виклики протягом усього 2026 року українські сили удосконалювали тактику та оперативне планування, [зазначають](#) у звіті Інститут вивчення війни. Аналітики додають, що Україна реконструювала і перебудувала

систему військового командування в Донецькій області та навколо неї, щоб посилити оборону «**пояса фортець**» **i** від російських атак.

Інститут вивчення війни **фіксує** контратаки ЗСУ на схід від Слов'янська та Краматорська (*на південь від Лиману – ред.*). Повідомлення про успіхи на цій ділянці з'явилися останніми тижнями, а російські мілблогери визнають, що ці дії можуть ускладнити просування армії РФ до Слов'янсько-Краматорської агломерації.

Клеман Молен також **пише**, що українська армія розпочала стабілізацію фронту у цьому районі: щонайменше 2 місяці на схід від Слов'янська триває зачистка.

«Це ще один доказ того, що український наступ на Лиман дозволив стабілізувати, а потім відкинути фронт на широкому периметрі», – написав Молен.

Полковник запасу Збройних сил Литви **Вайдотас Малініоніс** наводить приклад, як ці зміни виглядають на практиці проти російських штурмів. За його словами, **спершу українські війська блокують і знищують канали логістики штурмовиків агресора, а вже потім б'ють по тих, хто закріпився на захопленій ділянці.**

Раніше, зазначає він, було інакше: логістиці й комунікаціям противника приділяли менше уваги, а головним завданням було знищити групи, які проникли на позиції. Нова тактика, за його словами, хоч і довша, але виправдана.

«Сьогоднішня тактика, певно, триває довше, тому що треба терпіти ті групи, які проникають. Але **вона виправдовується, бо є можливість завдати ударів по логістичних центрах, підривати логістичні шляхи.** І лише тоді, коли ця штурмова група вже слабшає, її легше витіснити та вигнати зі своїх позицій», – **ПОЯСНИВ** полковник в ефірі Радіо Донбас Реаліі.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Час працює не на користь Росії» – офіцер бригади «Любарт» про бої в районі Добропілля

Що далі: технології, люди й гроші

Австралійський генерал-майор у відставці Мік Раян вважає, що Україна може переживати щось більше, ніж просто зміну тактики, а натомість – цілу трансформацію підходів до ведення війни. Серед її напрямів він називає, зокрема, ширше впровадження автономних систем і використання штучного інтелекту.

“ Ми спостерігаємо аналогічну форму інтелектуального розвитку

Мік Раян

Він порівнює цей процес із попередніми періодами військової історії, коли нові підходи допомагали долати оперативні проблеми, – від позиційного глухого кута Першої світової війни до розвитку десантних операцій у Другій, як наприклад під час висадки в Нормандії.

«Можливо, ми спостерігаємо аналогічну форму інтелектуального розвитку, спрямовану на розв'язання найважливішої оперативної проблеми – звільнення окупованої української території», – припускає Раян.

Технологічна трансформація війни не означає, що людина поступово зникає з поля бою, а піхота втрачає своє значення. На цьому наголошує військовий експерт **Владислав Селезньов**, який у 2014–2017 роках був речником Генерального штабу ЗСУ.

«Списувати з рахунків українського піхотинця з автоматом у руках точно не слід. Зрештою, тими самими роботами хтось має керувати, оператори – це зазвичай люди», – зазначає Селезньов в ефірі Радіо Донбас Реалії.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

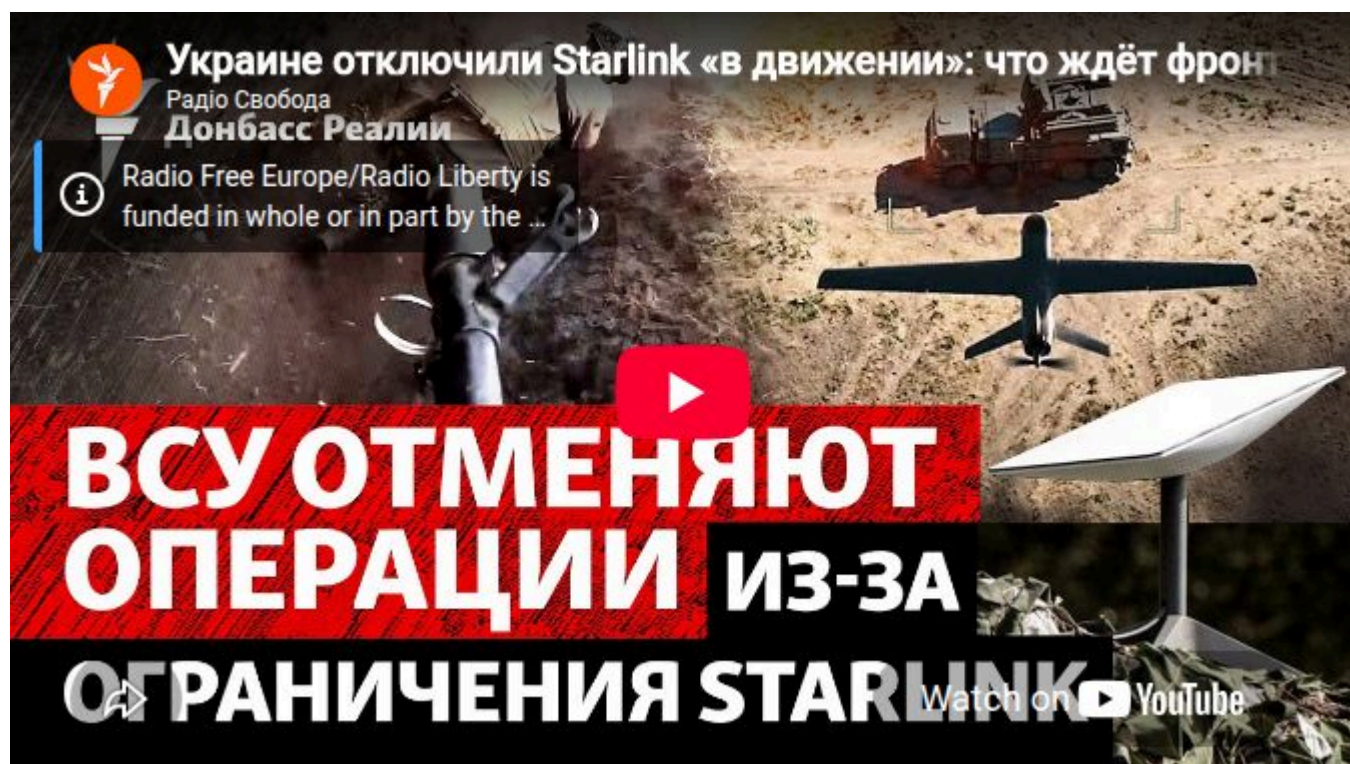
«Раніше це були години, зараз – навіть не дні»: військовий хірург розповів, як змінилася евакуація поранених

Але на шляху до масштабування нових технологічних підходів, які вже працюють на полі бою, каже він, є дві перешкоди. Перша – гроші, адже ті ж самі роботизовані комплекси коштують дорого, наголошує він. Друга – воля самих командирів, які вирішують, чи закуповувати такі системи і чи використовувати їх на полі бою.

«Не існує вундерваффе, тобто зброї перемоги. Лише комплексне поєднання різних типів озброєння, техніки, технологій та алгоритмів їх застосування дасть нам технологічну перевагу на полі бою», – вважає експерт.

Це лише кілька прикладів того, як Сили оборони адаптуються до умов сучасної війни. Вони свідчать про пошук нових рішень там, де звичні підходи стають дедалі ризикованішими. Водночас, кажуть експерти, універсального рецепта немає: кожна ділянка фронту висуває свої вимоги, а перевага залежить від того, наскільки ефективно військові можуть діяти в умовах дедалі прозорішого поля бою.

ОСТАННІЙ ВИПУСК РАДІО ДОНБАС РЕАЛІЇ:

Поділіться з нами своїм відгуком про статтю: на пошту Donbas_Radio@rferl.org, у [фейсбук](#), Whats App або Imo: +380635710657. Якщо ви живете на окупованій території – пропонуйте теми, діліться міркуваннями через анонімну форму donbass.realii.info. Донбас Реалії працюють для аудиторії по обидва боки лінії фронту.

Донбас.Реалії

Донбас.Реалії – проєкт для Донбасу та про Донбас по обидва боки лінії розмежування. З 2014 року ми створюємо та добуваємо унікальний контент – ексклюзиви з окупованих міст і лінії фронту, відео й фото, мультимедійні репортажі, розслідування, радіо та телепрограми.

У соцмережах:

– [Facebook](#)

– [Telegram](#)

– [Instagram](#)

– [Twitter](#)

– [Телепроєкт Донбас Реалії на YouTube](#)

– [Радіо Донбас Реалії на YouTube](#)

Україна

Війна

Донбас